

समुदायको प्रतिक्रिया

यूम्सले ल्याएको यो परियोजना धेरै राम्रो छ । पहिले यो इनार जीर्ण भई भत्कने स्थितिमा थियो र इनार नजिक निकै फोहोर हुन्थ्यो । यस परियोजनाको शुरुवातसँगै स्थानिय बासिन्दाको सुरक्षित पानीको पहुँच बढ्नुका साथै यहाँको वातावरण पनि सफा पुन्याउन मद्दत पुगेको छ ।

- सावित्री दाहाल (पराजुली), बर्ष-२८, पाल्पाकोट, का.म.पा-३५

म यूम्सले गरेको कामबाट असाध्यै खुसी छुँ । पहिले एक भाँडो पानी लिन धेरै टाढा जानुपर्याँ र धेरै समय लाग्थ्यो । अहिले सजिलो भएको छ । यूम्स्लाई धन्यवाद !

- शान्ति पराजुली, बर्ष-५२, पाल्पाकोट, का.म.पा-३५

यूम्स्को सिकाई

समुदायमा नै अवस्थित स्रोतहरूको उचित परिचालन गर्ने हो भने स्थानिय बासिन्दाहरूले न्यून मुल्यमा सुरक्षित पानीको उपभोग गर्न पाउनुका साथै स्थानिय बासिन्दाले नै रोजगार पाउने हुँदा परियोजना दिगो हुने रहेछ ।

श्री सर्वेश्वर खानेपानी उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू:

शान्ति पराजुली
अध्यक्ष

रविन्द्र पराजुली
सचिव

जयराम के.सी.
कोषाध्यक्ष

शिव प्रसाद खनाल
सदस्य

दिक्वार थापा
सदस्य

लिला ढुङ्गाना
सदस्य

रुद्र प्रसाद अधिकारी
सदस्य

सुनिता महत
सल्लगाहकार

परियोजनाको लागत खर्च विवरण

लागत खर्च			
क्र.सं	परियोजनाको तर्फबाट	समुदायको तर्फबाट	जम्मा
१.	रु. ८०८,२०२	रु. १५१,४६६	रु. ९५९,६६८
२.	८४%	१६%	१००%

परियोजनाले पुन्याएका फाइदाहरू:

- कम मुल्यमा सुरक्षित पानीको पहुँच
- स्थानिय समुदायमा रहेको पानीको श्रोतको संरक्षण
- पानीजन्य रोगमा कमी
- स्थानिय समिति र जनसमुदायको पानी सम्बन्धी क्षमतामा अभिवृद्धि
- सामाजिक सहिष्णुता
- स्थानिय समुदायका व्यक्तिहरूको आय श्रोतमा वृद्धि तथा रोजगारको अवसर

साझेदार संस्थाहरू:

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

यू.एन ह्याविट्याट

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल । पो.ब.नं १०७,
फोन नं ५५५३६६९, ५५४२७१६ वेबसाईट: wac.nepal@unhabitat.org

शहरी वातावरण व्यवस्थापन समाज (यूम्स)

सिंचाहिटी - १७, ललितपुर, पोष्ट बक्स नं २७१, ललितपुर, नेपाल
फोन नं ०१७० ०१५०३५२०, ईमेल: uems@wlink.com.np
वेबसाईट: www.uems.org.np

श्री सर्वेश्वर खानेपानी उपभोक्ता समिति

सर्वेश्वर मार्ग, पाल्पाकोट,
कोटेश्वर वडा कार्यालय ३५, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. : ९७४१०४१७७०, ९८४११३९७३२

कोटेश्वर बोलिङ्ग परियोजना: एक चिनारी

आयोजनाबाट लाभान्वीत समूह

- जनसंख्या: ७५० ● लाभान्वीत घरधुरी: १४५
- मूल्य निर्धारण: रु ५ प्रति जार (२० लिटर)
- पानी वितरण प्रति दिन: २५०० लिटर

कार्यक्रमको पृष्ठभूमि

काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं ३५ पाल्पाकोट सर्वेश्वर मार्ग त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको पूर्वतर्फ रहेको न्यून आय भएका व्यक्तिहरुको बहुल्यता भएको वस्ती हो । उक्त समुदायका धेरै जसो व्यक्तिहरु ज्याला मजदुरी गरी जिविकोपार्जन गर्ने गर्छन् । यस वस्तीका अधिकांश घरधुरीहरु ब्राह्मण/क्षेत्री, जनजाती र दलित वर्ग रहेका छन् । उक्त वस्तीमा अवस्थित जम्मा घरधुरी संख्या मध्ये ८.३ % घरधुरीमा मात्र खानेपानीको पाइप जडान गरिएको र बाँकी घरधुरीहरु परम्परागत दुँगेधारा र केही निजी ट्यूबवेलहरुमा निर्भर रहनु परेका छन् । पानीको स्रोत कम हुनुको साथै सुखबायायमा पानीमा कमि आउनु तथा आएको पानी गुणस्तरयुक्त नहुनुको कारणले गर्दा यी वासिन्दाहरु यानी थाप्न धेरै पर जानुपर्ने बाध्यता रहेको छ ।

यहि समस्यालाई समाधान गरी सुरक्षित खानेपानीमा पहुँच बढाउन शहरी बातावरण व्यवस्थापन समाज (यूएन ह्याविट्याटको आर्थिक सहयोग र स्थानिय समितिको सहकार्यमा समुदायमा आधारित बोटलिङ्ग प्रणाली स्थापना गरिएको हो ।

परियोजनाको उद्देश्य

- न्यून आय भएका समुदायमा सुरक्षित खानेपानीको पहुँच बढाउने
- न्यून आय भएका उपभोक्ताहरुलाई सहुलियत दरमा सुरक्षित पानी वितरण गर्ने
- खानेपानीको दिगोपनका लागि स्थानिय उपभोक्ता समिति र उपभोक्ताहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
- स्थानिय उपभोक्ता समितिले व्यवस्थापन गर्ने खानेपानी प्रशोधन प्रणाली जडान गरि बोटलिङ्ग प्रणालीद्वारा वितरण गर्ने

परियोजना अन्तर्गत सम्पन्न प्रमुख क्रियाकलापहरु:

भौतिक संरचना निर्माण

१. इनार पुनः निर्माण:

वेवारिसे अवस्थामा रहेको र डम्पिङ साईतमा परिणत हुँदै गइरहे को स्थानिय इनारलाई परम्परागत स्वरूप दिई पुनः निर्माण गरी संचालनमा ल्याइएको छ ।

२. भवन निर्माण:

पानी प्रशोधन प्रणाली (वायोस्याण्ड फिल्टर) जडान गर्न र कार्यकक्ष स्थापना गर्न १०'x१२' को भवन निर्माण गरिएको छ ।

३. स्रोत संरक्षण:

इनार संरक्षण गर्न र प्रशोधित पानीको उचित वितरण गर्न इनारको वरपर ५ फिटको पखाल बनाई फलामे जाली र ढोका राखिएको छ ।

४. वायोस्याण्ड फिल्टरको जडान:

इनारको पानी प्रशोधन गर्न १००० लिटर को दुई वटा वायोस्याण्ड फिल्टर जडान गरिएको छ । भवन माथि राखिएको यो वायोस्याण्ड फिल्टरले इनारको पानीमा रहेको जैविक तथा रसायनिक तत्व प्रशोधन गर्दछ ।

५. पानी वितरण प्रणाली स्थापना:

प्रशोधित पानी २००० लिटरको ट्याङ्कीमा सञ्चय हुन्छ । सञ्चय भएको पानी २० लिटरको बोटलमा भरी उपभोक्ताहरूसँग तोकिएको रकम लिई सुरक्षित पानी वितरण गर्दै आइरहेको छ ।

क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन

संरचनाको उचित व्यवस्थापन गर्न र दिगो बनाउन विभिन्न तालिमहरु संचालन गरिएका छन् ।

१. व्यवस्थापन तालिम:

स्थानिय समितिलाई संरचनाहरुको उचित व्यवस्थापन गर्न यूम्स्ले मर्मतसंभार कोषको महत्व, समितिको प्रमुख कार्य र जिम्मेवारी, लेखापालन तथा प्रशासनिकमा निहित रही दुई दिने तालिम दिएको छ ।

२. प्रणाली संचालक तालिम:

वायोस्याण्ड फिल्टर सुचारु रूपमा संचालन गर्न र समय समयमा सफा र मर्मत संभार गर्न समितिबाट चुनिएका एक संचालकलाई एक दिने संचालक तालिम दिइएको छ ।

३. लेखापाल तालिम:

परियोजना पारदर्शी बनाउन र दैनिक आय व्ययको रेकर्ड राख्न समितिका पदाधिकारीहरुलाई एक दिने लेखापालको तालिम दिइएको छ ।

४. पानी परीक्षण तालिम:

जनसमुदाय स्तरमा नै पानीको गुणस्तर मापदण्डभित्र भए नभएको जाँच गर्न यूम्स्ले संचालक र समितिहरुलाई इन्फो टेस्ट किट प्रयोग गरि एक दिने पानी परीक्षण तालिम दिइ टेस्ट किट हस्तान्तरण गरेको छ ।

परियोजनाको दिगोपन

यस परियोजनालाई दिगो बनाउन यूम्स्ले निम्न लिखित कार्यहरु गरेका छन् ।

१. बडाबाट स्वीकृत:

यूम्स्ले को सल्लाह बमोजिम स्थानिय समितिले समुदायमा भवन निर्माण गर्न वडा कार्यालय ३५ बाट स्वीकृति पत्र लिनुका साथै वडा सचिवलाई समितिको सल्लाहकार बनाएको छ ।

२. न्यून मूल्य निर्धारण:

सुरक्षित पानीको उपभोग न्यून जनसमुदाय सम्म पहुँच पुऱ्याउन समितिबाट कम मूल्य निर्धारण गरेको छ जस अनुसार २० लिटर पानीको मूल्य रु. ५ तोकिएको छ ।

३. आकाशेपानी संकलन:

भूमिगत पानीको सतह सुख नदिन यूम्स्ले श्रोत नजिक रहेको माध्यमिक विद्यालयको छानाको पानी संकलन गरि जमिनमा पुनः भरन गर्ने सोच रहेको छ ।

